

Samen op pad naar een duurzame leefomgeving

Duurzaamheid is meer dan een ambitie. Het is een reis die we de komende jaren met elkaar afleggen. Inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en overheid moeten en zullen hier samen prioriteit aan geven. We gaan 'samen op pad' naar een duurzamere leefomgeving. We staan hierbij voor een grote opgave. In 2050 willen we klimaatneutraal zijn en al in 2030 moeten we het zonder Gronings aardgas doen. Het duurzamer inrichten van onze woningen door betere isolatie, zonnepanelen en andere maatregelen is een eerste stap. De gemeente werkt de komende jaren aan plannen om gehele wijken van het aardgas af te krijgen en om de warmteplannen in beeld te krijgen.

Als gemeente Wijdmeren willen we inzichtelijk en concreet aangeven wat onze duurzaamheidsdoelstellingen voor de huidige bestuursperiode zijn. In 2017 heeft de gemeente Wijdmeren haar duurzaamheidsnotitie vastgesteld. De duurzaamheidsagenda is een concretisering van de plannen en voorbereidingen die we als gemeente de komende tijd ondernemen op het gebied van duurzaamheid.

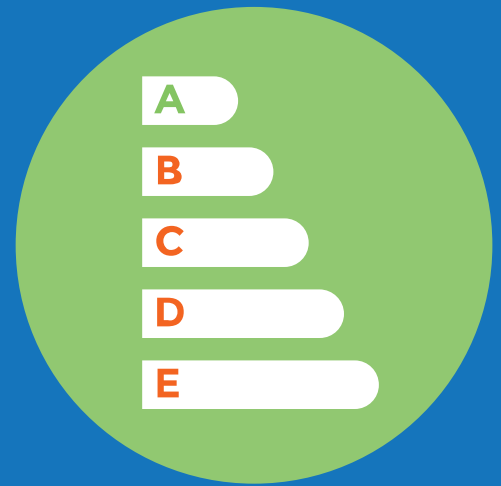
Ik stel me voor dat er een breed samengesteld platform komt, waar degenen die zich bij deze uitdaging betrokken voelen periodiek bijeenkomen en met de gemeente oplossingen bespreken. Ik roep inwoners op zich hiervoor aan te melden.

Als gemeente Wijdmeren durven we het aan om duidelijk te zijn in wat we willen en moeten doen en wat we waar kunnen maken. We noemen waar mogelijk de momenten wanneer we doelen gehaald willen hebben. Het is een dynamisch document. We houden gedurende het jaar de vinger aan de pols en eind 2020 presenteren we het vervolg; we tikken af wat we bereikt hebben en stellen nieuwe concrete mijlpalen in het vooruitzicht.

Joost Boermans

Wethouder Duurzaamheid

Thema: CO₂-reductie & energietransitie

Ambitie

- In 2050 willen we klimaatneutraal zijn en al in 2030 moeten we het zonder Gronings aardgas doen. We verbruiken dan niet meer energie dan we lokaal duurzaam opwekken. Ruim voordat het Gronings aardgas op is zijn we overgestapt op alternatieve bronnen.
- In 2021 is het warmteplan voor de gemeente gereed.

Wat doen we nu?

We hebben samen met andere gemeenten, netbeheerders, waterschap, woningcorporaties, VvE's en energiecoöperaties uit de regio het convenant 'Samen op Pad' getekend. Dit convenant kunnen we gebruiken voor de Regionale Energiestrategie (RES) die we komende periode vorm moeten geven.

De gemeente heeft de oprichting van de Energiecoöperatie Wijdemeren financieel ondersteund. De coöperatie is projecten gestart voor collectieve, lokaal en duurzaam opgewekte energie. Door middel van energiecoaches en voorlichtingsbijeenkomsten helpen zij inwoners bij het verduurzamen van hun woning.

Inwoners kunnen antwoorden op duurzaamheidsvragen krijgen via het gemeentelijk energieloket, momenteel www.duurzaambouwloket.nl. Deze service wordt geëvalueerd. Bij een positieve uitkomst zetten we de samenwerking voort.

Op de gemeentelijke communicatiekanalen zoals de website en via social media brengen we de noodzaak van de energietransitie voortdurend onder de aandacht.

Zo worden tips opgenomen over besparingsmogelijkheden, duurzaam energie opwekken of andere duurzame acties als het vergroenen van tuinen.

We geven als gemeente het goede voorbeeld. Gemeentelijk vastgoed wordt verduurzaamd met onder andere zonnepanelen; we stellen daken beschikbaar voor collectieve projecten. De besparingen die we realiseren in de exploitatie worden toegevoegd aan de Reserve Duurzaamheid

Door middel van energiecoaches en voorlichtingsbijeenkomsten helpen zij inwoners bij het verduurzamen van hun woning.

Wat gaan we doen?

In navolging van het convenant "Samen op pad", stelt de Gemeente Wijdemereren samen met de andere gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek in 2019 een regionale energiestrategie (RES) op. Een RES beschrijft hoe de energietransitie, opgave uit het Klimaatakkoord, ruimtelijk wordt ingepast. De instrumenten van de Omgevingswet worden daarbij gebruikt. Naar verwachting zal hier na de zomer van 2019 meer duidelijkheid over komen.

In 2021 hebben we, als uitwerking van het Klimaatakkoord, een duidelijke transitievisie warmte en een warmteplan. Daarin staan onze keuzes voor toekomstige duurzame warmtebronnen. We nemen onze inwoners hierin mee en ondersteunen hen bij de keuzes die zij moeten maken. We dagen individuele en collectieve bouwers uit om warmteverlies te voorkomen door zich extra in te spannen voor effectieve isolatiemaatregelen. Dit is een randvoorwaarde voor het verwarmen van woningen met lage temperatuur en bespaart tegelijk energie.

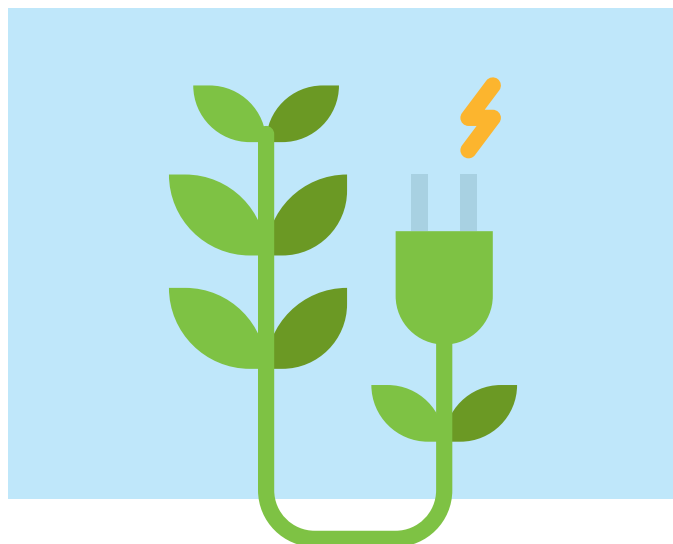
Het warmteplan wordt samen met bewoners, bedrijven, provincie, waterschappen en netwerkbeheerders gemaakt. Regionaal zullen pilotwijken worden aangewezen waarvan geleerd kan worden.

Door de energietransitie zien we een financieringsvraagstuk ontstaan bij de particuliere woningbezitter. Nieuwe en innovatieve financieringsconstructies kunnen daarbij helpen. Indien deze niet landelijk of vanuit de markt worden aangeboden experimenteren we lokaal/regionaal met financieringsconstructies. De nieuwe financiële constructies stimuleren wij als gemeente, met als doel om kosten en baten op de juiste plek te brengen en daarmee de energietransitie te versnellen.

De Energiecoöperatie Wijdemereren blijft in opdracht van de gemeente bijdragen aan het energiebewustzijn van de inwoners. Met het organiseren van wijkbijeenkomsten rondom thema's worden bewoners geïnformeerd en ervaringen gedeeld. Daarnaast zal de coöperatie energiecoaches blijven opleiden die de woningeigenaren helpen in hun keuze om te komen tot verduurzaming. Energie-ambassadeurs starten wijkgerichte verduurzamingsprojecten op. De Energiecoöperatie zal in 2019 haar eerste collectieve opwekkingsproject starten, mogelijk al meerdere. Hiermee wordt het voor iedere inwoner van Wijdemereren mogelijk lokaal opgewekte en duurzame energie in te kopen / op te wekken. Als gemeente kijken we hoe de energiecoöperatie verder van belang kan zijn in de energietransitie.

We vergroenen het vergunningen- en evenementenbeleid. Bijvoorbeeld door te onderzoeken of 'groene leges' kunnen bijdragen aan een duurzame leefomgeving. Wie zich inspant om extra energiezuinig te bouwen, kan in aanmerking komen voor een korting op de leges. Ook kijken we of we bij het afgeven van vergunningen maatregelen kunnen voorstellen die een positief effect hebben op een duurzame leefomgeving. De uitwerking hiervan zal bij de behandeling van de Kadernota 2020 aan de raad worden aangeboden.

We gaan eigen kaders ontwerpen en/of in overleg met de provincie maatwerk bieden voor duurzame opwekking in het buitengebied. Waar beperkingen gelden, bijvoorbeeld vanwege monumentale waarden, moet op collectieve opwekking kunnen worden teruggevallen. Als gemeente Wijdemereren stimuleren we de verduurzaming van scholen, sportgebouwen en buurthuizen.

Onder andere door mee te doen aan het programma Frisse en Aardgasvrije scholen, een initiatief vanuit de VNG. Ook onderzoeken we, in overleg met de school-directies, of we meer voorlichting over klimaat en duurzaamheid op onze scholen kunnen geven. Dit wordt in 2019 opgestart.

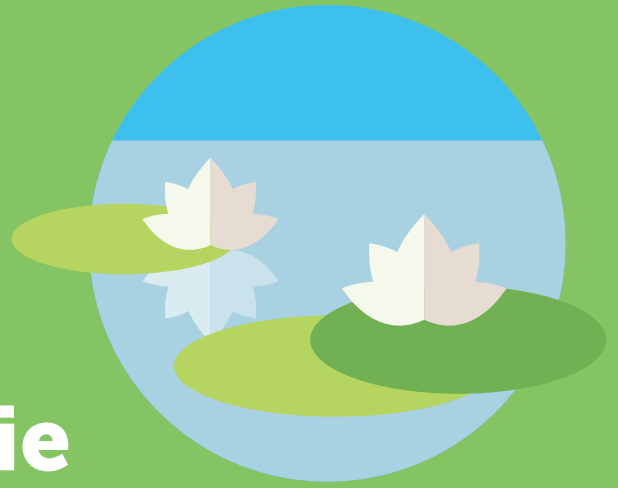
De openbare verlichting is voor een groot deel verantwoordelijk voor ons elektriciteitsverbruik. We gaan daarom verder met het vervangen van de huidige open-

bare verlichting door ledverlichting. Hiermee wordt bespaard op het elektriciteitsverbruik. Ook onderzoeken we of we de hoeveelheid straatverlichting kunnen verminderen.

Helaas is het bij veel nieuwbouwprojecten die al gestart zijn niet meer mogelijk om de op te leveren woningen, zonder grote financiële effecten, aardgasvrij te maken. Nieuwe bouwprojecten worden volledig aardgasloos opgestart. ■

Thema: Groen, water & klimaatadaptatie

Ambitie

We behouden en versterken, waar mogelijk, het groene karakter van onze gemeente en spelen in op de gevolgen van klimaatverandering. We doen dit zowel binnen als buiten de gebouwde omgeving. Bij wijk- en straatontwerpen zijn groen en klimaatadaptatie belangrijke elementen. We stimuleren inwoners om dit op eigen terrein te ondersteunen. We willen de soortenrijkdom in het groen en daarmee het insectenleven vergroten.

Wat doen we nu?

Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt rekening gehouden met het effect op de waterhuishouding. Waar mogelijk zal een nieuw project een positief klimaateffect moeten hebben. Dit betekent: meer berging waar de regen valt en het vertraagd afvoeren van regenwater naar oppervlaktewater.

We verminderen wateroverlast en hittestress door onnodige verstening te voorkomen. Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP, 2018) geeft een planning voor de vervanging van het rioolstelsel en het afkoppelen van het regenwater. Bij de afvoer van dit regenwater moet rekening worden gehouden met kwaliteitsdoelstellingen voor het oppervlaktewater.

Straten worden bij reconstructie zodanig ingericht dat zij ook voor berging kunnen zorgen. Per geval onderzoeken we dit.

Bij het beheren van de openbare ruimte geven we het goede voorbeeld door gebruik te maken van onschadelijke bestrijdingsmaatregelen. Onkruid wordt verdelgd door het gebruik van heet water en de gladheidsbestrijding wordt uitgevoerd met nat zout. In de basis van het beheer en onderhoud wordt duurzaamheid meegenomen en afgewogen in het inkoopbeleid en de uitvragen. Het gereedschap en het materieel van de buitendienst wordt steeds meer elektrisch, dus uitstootvrij.

Wat gaan we doen?

Inwoners van Wijdemeremeren kunnen in hun eigen tuin of straat een belangrijke rol spelen bij de vergroening van Wijdemeremeren. We doen daarom opnieuw acties in het kader van Operatie Steenbreek, zoals een plantenactie. Hiermee stimuleren we bewoners om verhard oppervlak te vervangen door planten, bomen en struiken. Ook starten we in 2019 de pilot "Bomen voor de toekomst!". Om inwoners te stimuleren om verharding uit hun tuin te verwijderen, kunnen zij, tegen bepaalde condities, een gratis boom van de gemeente krijgen.

We kijken hoe we waterbergingsmogelijkheden steeds meer kunnen inpassen in de openbare ruimte, denk aan wadi's en waterpleinen. Dit geldt zowel voor bestaande als nieuwe wijken. Groen krijgt voortdurend aandacht.

In wijken waar een gescheiden riool wordt aangelegd, blijven we het afkoppelen van daken stimuleren door de regentonnenactie.

Met een prijsvraag roepen we inwoners op om met groene initiatieven te komen. Hiermee brengen we denkkracht op gang. We stimuleren de realisatie van dit idee. Deze prijsvraag zal in 2019 ontwikkeld worden en bij positieve resultaten eventueel worden herhaald.

We blijven het goede voorbeeld geven: we verduurzamen het gemeentelijk groenbeheer en stappen steeds meer over op elektrisch gereedschap. Het maaibeheer wordt zodanig ingericht dat dit de biodiversiteit bevordert en voornamelijk de aanwezigheid van nuttige insecten wordt vergroot.

Om inwoners te stimuleren om verharding uit hun tuin te verwijderen, kunnen zij, tegen bepaalde condities, een gratis boom van de gemeente krijgen.

In 2019 evalueren we het huidige bomenbeleid en stellen we een nieuw beleid op. Hierbij benutten we de mogelijkheden voor verdere vergroening.

We ondersteunen groene buurtinitiatieven van de Appelboom. Hiermee vergroten we de betrokkenheid van inwoners bij hun groene omgeving.

In regionaal verband en met betrokkenheid van Natuurmonumenten, Recreatie Midden-Nederland en het Goois Natuurreservaat wordt gekeken of groene afvalstromen kunnen worden gekanaliseerd, zodat dit een grondstof wordt, zoals bio-vergisting of biovezel producten. We onderzoeken in 2019 of onze plassen mogelijkheden bieden voor warmtewinning. ■

Thema: Grondstoffen en Circulariteit

Ambitie

- We zetten het VANG beleid (Van Afval Naar Grondstof) voort.
- Afval bestaat niet, maar is een nieuwe grondstof. We streven ernaar om in 2020 regionaal 75% van het afval te scheiden.
- Inwoners produceren in 2020 maximaal 100 kg restafval per persoon per jaar.

Wat doen we nu?

De regio heeft in Metropool Regio Amsterdam-verband de intentieverklaring circulair inkopen in de zomer van 2018 getekend. We hebben ons als regiogemeente geschaard achter het document 'State of the Region' waarin aanvullende circulaire doelstellingen zijn geformuleerd.

.....

We beperken het verbruik van grondstoffen door altijd de vraag te stellen: moeten we tot vervanging overgaan?

.....

We zijn aangesloten bij de Statiegeldalliantie omdat we vinden dat het invoeren van statiegeld op verpakkingen effectief is om zwerfvuil en plastic soep te voorkomen.

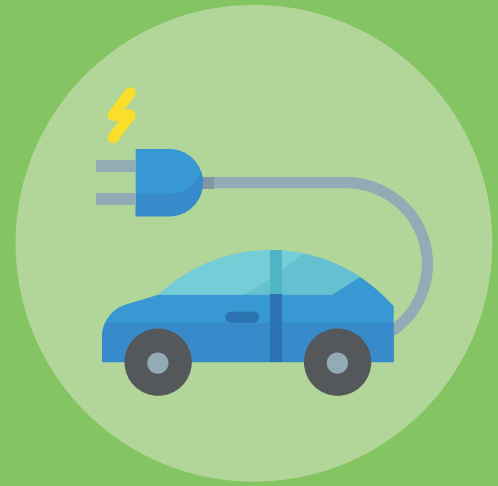
.....

Om afvalscheiding zo eenvoudig mogelijk te maken, en dus te stimuleren, heeft de gemeente afspraken gemaakt met de GAD over een mobiel inzamelingsstation dat regelmatig in de wijken staat. Hiermee maakt de GAD het makkelijker voor mensen, om kleine hoeveelheden grof huishoudelijk afval gescheiden aan te bieden.

Thema: Mobiliteit

Ambitie

De manier waarop we ons verplaatsen heeft gevolgen voor de leefbaarheid, voor de veiligheid en voor de milieubelasting. We streven naar duurzame mobiliteit, zowel binnen de gemeente als voor onze medewerkers.

Wat doen we nu?

Duurzaam en fossielvrij vervoer wordt de nieuwe standaard. Daarvoor dient een passende infrastructuur te worden aangelegd. De gemeente neemt daarin een faciliterende rol door de aanleg van laadpalen op aanvraag te verzorgen en onderzoekt de behoefte naar een laadnetwerk binnen de gemeente. We onderzoeken met de regio en de MRA de mogelijkheid voor snel woon-werkverkeer per fiets of e-bike.

Bij het gemeentehuis kunnen gasten kosteloos hun elektrische auto opladen.

De buitendienst maakt deels gebruik van elektrisch vervoer.

Duurzaam en fossielvrij vervoer wordt de nieuwe standaard. De gemeente neemt daarin een faciliterende rol door de aanleg van laadpalen.

Wat gaan we doen?

Fietsen is een duurzame manier van transport, net als het gebruik van openbaar vervoer. Als gemeente stimuleren we het gebruik van fiets en OV. Dit doet we door de aanleg van een uitgebreid en goed onderhouden fietsnetwerk, met onder andere snelfietsroutes en doorfietspaden en goede stallingen bij OV-punten.

We nemen maatregelen om het woon-werkverkeer van de medewerkers te verduurzamen. Het fietsgebruik wordt gestimuleerd door de overdekte fietsstalling uit te breiden en oplaadpunten te installeren voor meerdere e-bikes.

Om het aantal autokilometers te verminderen worden twee e-bikes aangeschaft voor dienstvervoer.

We onderzoeken welke arbeidsrechtelijke maatregelen fietsgebruik voor woon-werkverkeer verder kunnen stimuleren en gaan ons inspannen om een certificaat 'Fietsvriendelijk Bedrijf' van de Fietsersbond te verkrijgen.

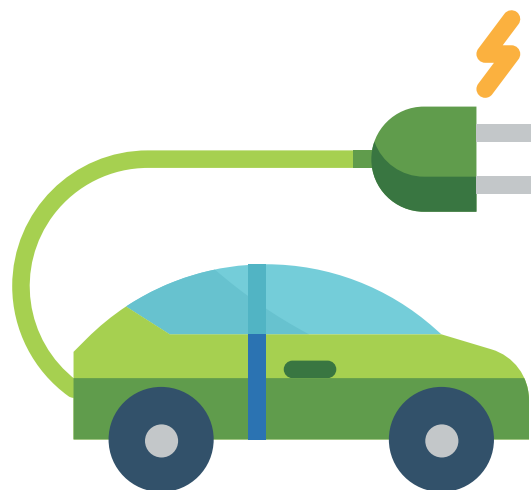
De dienstauto's worden gaandeweg vervangen door elektrische auto's. We kiezen daarvoor het economisch en technisch juiste vervangingsmoment.

Voor opladen van elektrische dienstauto's en elektrische auto's van personeel/gasten worden op de parkeerplaats van het gemeentehuis twee dubbele laadpalen bijgeplaatst.

We brengen de mogelijkheid tot het aanvragen van openbare laadpalen in de gemeente regelmatig onder de aandacht van onze inwoners. Met de MRA kijken we of meer snellaadpalen kunnen worden geplaatst om auto's met een grote actieradius snel te voorzien. Bedrijfsterreinen bieden extra kansen.

We onderzoeken welke stimuleringsmaatregelen er mogelijk zijn voor de recreatieve mobiliteit. We stimuleren elektrisch vervoer op het water. In 2018 werd samen met ondernemers de eerste Dag van het Elektrisch Varen" georganiseerd; dat doen we in 2019 weer.

Een goed en duurzaam gebruik van de recreatievoorzieningen in de gemeente is gebaat bij goede OV-voorzieningen. We blijven ons daarvoor inzetten. In het kader van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen onderzoeken we de mogelijkheid voor transferia, zodat recreatieve bezoekers de auto aan de rand van de gemeente kunnen achterlaten. ■

Gemeente Wijdmeren

Rading 1

1231 KB Loosdrecht

Telefoonnummer: 14 035

www.wijdmeren.nl